Problem 1

Bir firma ürettiği ürünlerin satışlarını arttırmak amacıyla dijital pazarlama araştırması yapmaktadır. Araştırma sonunda 3 farklı sosyal medya kanalında her bir reklamdan ortalama olarak etkilenen kişi sayıları, bu ortamlardaki reklam koşulları ve maliyetleri aşağıdaki gibi bulunmuştur.

Reklam Ortamı	Reklam Etkisi	Reklam Maliyeti	Reklam Koşulları
A PLATFORMU	750 kişi/sn	150 pb/sn	En az 10 sn
B PLATFORMU	800 kişi/sn	200 pb/sn	En az 12 sn
C PLATFORMU	840 kişi/sn	240 pb/sn	En az 15 sn

Firmada dönemlik min 300000kişiye ulaşılması hedeflendiğine göre maliyet minimum olacak şekilde her ortamda ne kadar reklam yapılması gerektiğine ilişkin karar modelini geliştiriniz.

a)X1:Dönemlik A platformunda yayınlanan reklam(sn)

X2:Dönemlik B platformunda yayınlanan reklam(sn)

X3:Dönemlik C platformunda yayınlanan reklam(sn)

Karar modeli

MIN z=150x1+200x2+240x3

750x1+800x2+840x3>=300000

X1>=10

X2>=12

X3>=15

Modelin Standartlaştırılmış Hali

Minz-150x1-200x2-240x3=0

-750x1-800x2-840x3+s1=-300000

-x1+s2=-10

-x2+s3=-12

-x3+s4=-15

Başlangıç Simpleks Tablosu

Temel	X1	X2	Х3	S1	S2	S3	S4	çözüm
Z	-150	-200	-240	0	0	0	0	
s1	-750	-800	-840	1	0	0	0	-300000
S2	-1	0	0	0	1	0	0	-10
S 3	0	-1	0	0	0	1	0	-12
S4	0	0	-1	0	0	0	1	-15
Oran	0.2	0.25	0.28					

Temel	X1	X2	Х3	S1	S2	S3	S4	Çözüm
Z	0	40	72	0.2	0	0	0	60000
X1	1	1.06	1.12	-0.0013	0	0	0	400
S2	0	1.06	1.12	-0.0013	1	0	0	390
S3	0	-1	0	0	0	1	0	-12
S4	0	0	-1	0	0	0	1	-15

Temel	X1	X2	Х3	S1	S2	S3	S4 / 1	Çözüm
Z	0	40	0	0.2	0	0	436.8	61080
X1	1	1.06	0	-0.0013	0	0	1.12	383.2
S2	0	1.06	0	-0.0013	1	0	1.12	373.2
S3	0	-1	0	0	0	1	0	-12
Х3	0	0	1	0	0	0	-1	15

Optimal Çözüm Tablosu

Temel	X1	X2	Х3	S1	S2	S3	S4	çözüm
Z	0	0	0	0.2	0	40	72	61560
X1	1	0	0	-0.0013	1	1.067	1.12	370.4
S2	0	0	0	-0.0013	0	1.067	1.12	360.4
X2	0	1	0	0	0	-1	0	12
Х3	0	0	1	0	0	0	-1	15

Dönemlik yayınlanan reklamların A platformunda 370 birim, B platformunda 12 birim, C platformunda 15 birim olması durumunda 61560 pb maliyetle min maliyet elde edilmektedir.

b)Firma B ve c platformlarında toplamda en az 30 birimlik reklam yayınlamanın sonuçlarını araştırmak istemektedir.

Birim matris oluşturmak için iki satır toplanır.

Optimal Çözüm Tablosu

Temel	X1	X2	Х3	S1	S2	S3	S4	S5	çözüm
Z	0	0	0	0.2	0	40	72	0	61560
X1	1	0	0	-0.0013	1	1.067	1.12	0	370.4
S2 7	0	0	0	-0.0013	0	1.067	1.12	0	360.4
X2	0	1	0	0	0	-1	0	0	12
X3	0	0	1	0	0	0	-1	0	15

Temel	X1	X2	Х3	S1	S2	S3	S4	S5	çözüm
Z	0	0	0	0.2	0	40	72	0	61560
X1	1	0	0	-0.0013	1	1.067	1.12	0	370.4
S2	0	0	0	-0.0013	0	1.067	1.12	0	360.4
X2	0	1	0	0	0	-1	0	0	12
Х3	0	0	1	0	0	0	-1	0	15
S5	0	-1	0	0	0	0	-1	1	-15
S5	0	-1	-1	0	0	0	0	. 60	-30

Birim matris oluşturmak için iki satırı toplarız.

Temel	X1	X2	Х3				S 4	S5	çözüm
Z	0	0	0				72	0	61560
X1	1	0	0	Birumumatri	s o luşturma	k1.067	1.12	0	370.4
S2	0	0	0	içiA-RQ33tır	t%plarız.	1.067	1.12	0	360.4
X2	0	1	0	0	0	-1	0	0	12
Х3	0	0	1	0	0	0	-1	0	15
S5	0	0	0	0	0	-1	-1	1	-3

Temel	X1	X2	Х3	S1	\$2	S3	S4	S5	çözüm
Z	0	0	0	0.2	0	0	32	0	61560
X1	1	0	0	-0.0013	1	0	0.053	0	357.4
S2	0	0	0	-0.0013	0	0	0.053	1	357.2
X2	0	1	0	0	0	0	1	-1	15
Х3	0	0	1	0	0	0	-1	0	15
S3	0	0	0	0	0	1	1	-1	3

A platformunda 367 birim B platformunda 15 birim c platformunda 15 birim reklam yayınlanması halinde istenen koşul sağlanmıştır ve minimum maliyet 61560 para birimi olarak bulunmuştur.

c)Şirket reklam için ayrılan bütçeyi 200000 pb ye indirilmesi durumunda sonuçları araştırmak istemektedir.

B⁻¹.b=

-0.0013	1	1.067	1.12
-0.0013	0	1.067	1.12
0	0	-1	0
0	0	0	-1

00 -10 -12 -15

220.396	
230.396	
12	
15	

C_{BV}.B⁻¹.b=

0.2	0	40	72	2
000	0			
10				
12				
15				

41560

d)Şirket 10000 para birimlik bütçeyle hangi platformda ne kadar reklam yayınladığında max kişiye ula şacağını araştırmak istemektedir.

B⁻¹.b=

-0.0013	1	1.067	1.12
-0.0013	0	1.067	1.12
0	0	-1	0
0	0	0	-1
0			
-10			

	-26.604
	-16.604
4	12
	15

C_{BV}.B⁻¹.b=

-12 -15

0.2	0	40	72
000			
10			
12			
15			

3560

Optimal Çözüm Tablosu

Temel	X1	X2	X3	S1	S2	S3	S4	çözüm
Z	0	0	0	0.2	0	40	72	3560
X1	1	0	0	-0.0013	1	1.067	1.12	-26.604
S2	0	0	0	-0.0013	0	1.067	1.12	-16.604
X2	0	1	0	0	0	-1	0	12
Х3	0	0	1	0	0	0	-1	15

Temel	X1	X2	Х3	S1	S2	S3	S4	çözüm
Z	153.84	0	0	0.2	0	40	72	3555.9
S1	-769.2	0	0	1	-769.2	-820	-861.5	20.5
S2	-1	0	0	0	1	2.13	2.24	-10
X2	0	1	0	0	0	-1	0	12
X3	0	0	1	0	0	0	-1	15

Temel	X1	X2	Х3	S1	S2	S3	S4	çözüm
Z	0	0	0	0.2	153.84	367.68	72	7500
S1	0	0	0	1	-1538	-2358	-2584	7712
X1	1	0	0	0	-1	-2.13	-2.24	10
X2	0	1	0	0	0	-1	0	12
Х3	0	0	1	0	0	0	-1	15

A platformunda 10 birim, B platformunda 12 birim, C platformunda 15 birim yayınlanarak 10000para birimi bütçeyle 7500 kişiye ulaşılabilmektedir.

Problem 1 Lingo Çözümü

a) MIN =150*x1+200*x2+240*x3;

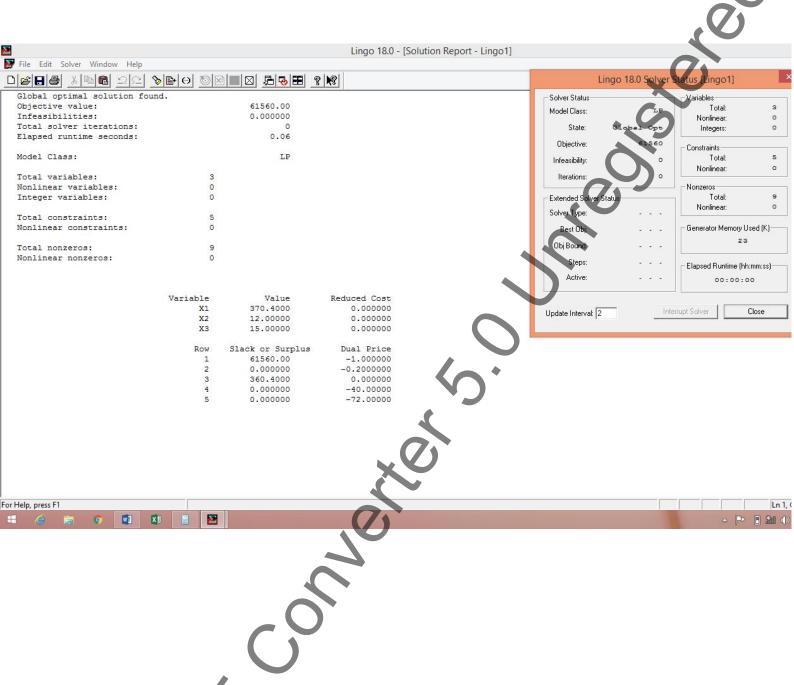
750*x1+800*x2+840*x3>=300000;

X1>=10;

X2>=12;

X3>=15;

end

b)MIN =150*x1+200*x2+240*x3;

750*x1+800*x2+840*x3>=300000;

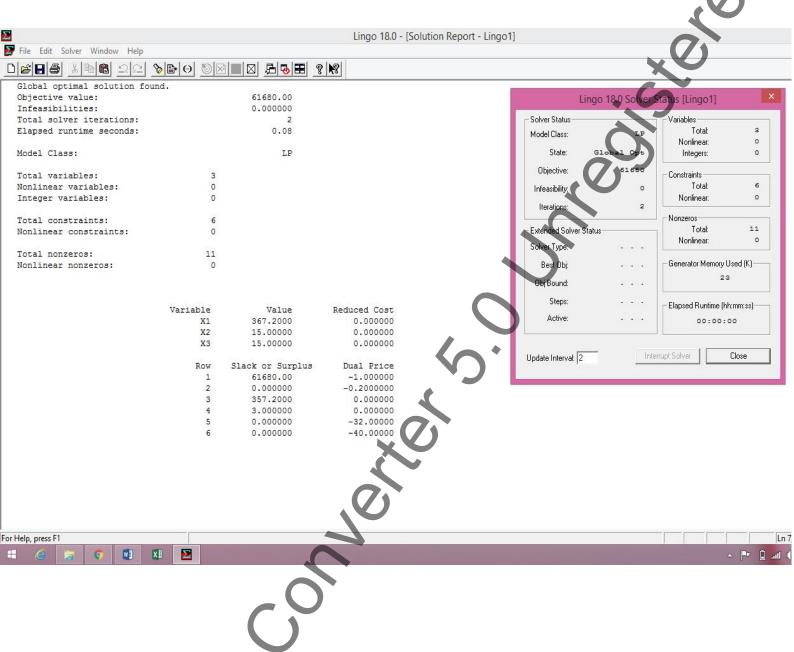
X1>=10;

X2>=12;

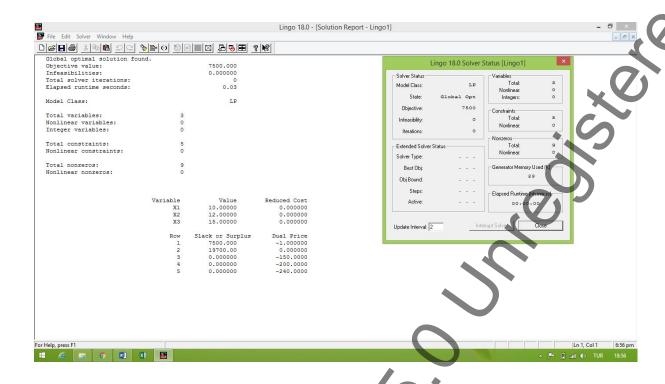
X3>=15:

x2+x3>=30;

end

d) MIN=150*x1+200*x2+240*x3;
750*x1+800*x2+840*x3>=10000;
X1>=10;
X2>=12;
X3>=15;
End

Problem 2

Bir işletmede A sınıfı B sınıfı C sınıfı olmak üzere 3 kalite mal üretimi yapılmaktadır. Günde a kalite için en fazla 900,b kalite için en fazla 600 birime yeterli hammadde temin edilmektedir. Üretimde kullanılan aynı özellikte 6 makine olup üretim planlamadan gelen plana göre her makine günde 20 saat çalışabilmektedir.1 birim a kalite için 1, B kalite içim 2 ve C kalite için 4 saat makina zamanı gerekmektedir. Malların kalite düzeylerine göre karları 150,120,100 para birimdir. İşletme yönetimi bu bilgilere dayanarak üretim programı yapmak istemektedir.

a)Karar modelini geliştiriniz ve çözünüz.

X1:A sınıfı kaliteden üretilecek miktar

X2: B sınıfı kaliteden üretilecek miktar

X3: C sınıfı kaliteden üretilecek miktar

MAXZ=150X1+120X2+100X3

X1+2X2+4X3<=6*20

X1<=900

X3<=600

X1,X2,X3>=0

Başlangıç Simpleks Tablosu

TEMEL	X1	X2	Х3	S1 •	S2	S3	ÇÖZÜM
Z	-150	-120	-100	0	0	0	
S1	1	2	4	17	0	0	120
S2	1	0	0	0	1	0	900
S3	0	0	1	0	0	1	600

Optimal Çözüm Tablosu

TEMEL	X1	X2	X3	S1	S2	S3	ÇÖZÜM
Z	0	180	500	150	0	0	18000
X1	1	2	4	1	0	0	120
S2	0	-2	-4	-1	1	0	780
S3	0	0	1	0	0	1	600

A sınıfı kaliteden 120 birim üreilmesi halinde 18000 para birimiyle max kar elde edilecektir.

b)Üretim planlama 2. Ve 3. üründen en az 25 birim üretilecek şeklide yeni bir planlama yapmak istemektedir.

x2+x3>=25

-x1-x2+s4=-25

TEMEL	X1	X2	Х3	S1	S2	S3	\$4	ÇÖZÜM
Z	0	180	500	150	0	0	0	18000
X1	1	2	4	1	0	0	0	120
S2	0	-2	-4	-1	1	0	0	780
S3	0	0	1	0	0	1	0	600
S4	0	-1	-1	0	0	0	1	-25

TEMEL	X1	X2	X3	S1	S2	S3	S4	ÇÖZÜM
Z	0	0	320	150		0	180	13500
X1	1	0	2	1	0	0	2	70
S2	0	0	-2	-1	1	0	-2	830
S3	0	0	1	0	0	1	0	600
X2	0	1	1	0	0	0	-1	25

A sınıfı kaliteden 70 birim , B sınıfı kaliteden 25 birim üretilmesi halinde 13500 para birimiyle max kar elde edilecektir.

c)Makina sayısını 50 ye çıkararak üretim kapasitesini arttırmak isteyen işletme makine alımına yatır ım yapılması halinde üretimin naşıl etkileneceğini araştırmak istemektedir.

B⁻¹.b

1	0	0
-1	1	0
0	0	1

1000	
900	
600	

1000	
-100	
600	

$C_{\text{BV}}B^{\text{-}1}b$

150 0 0

1000 900 600

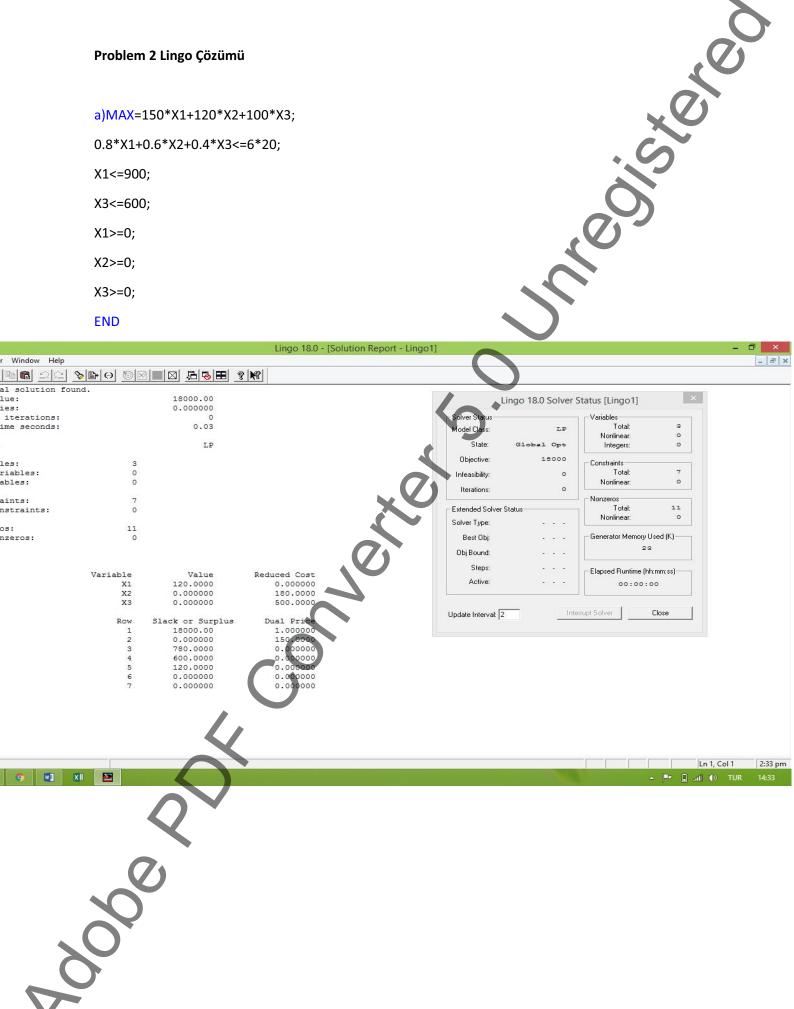
150000

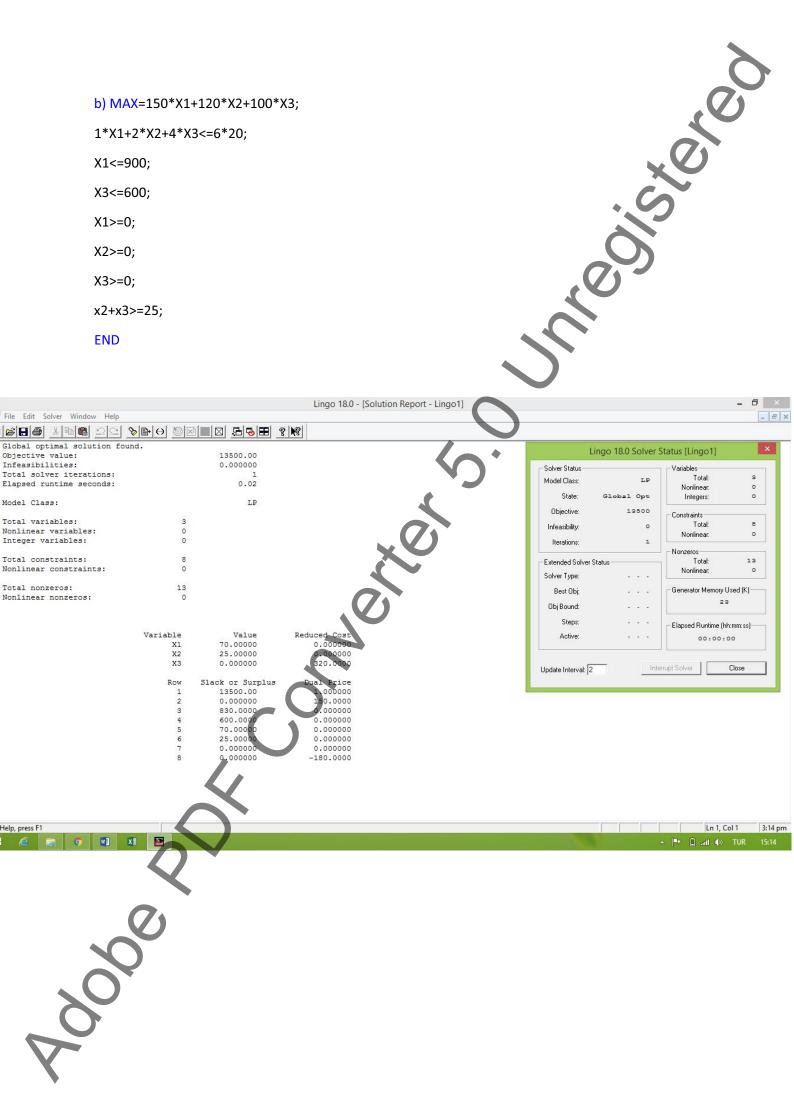
Optimal Tablo

TEMEL	X1	X2	Х3	S1	S2	S3	ÇÖZÜM
Z	0	180	500	150	0	0	150000
X1	1	2	4	1	0	0	1000
S2	0	-2	-4	-1	1	0	-100
S 3	0	0	1	0	0	1	600

TEMEL	X1	X2	Х3	S1	S2	S3	ÇÖZÜM
Z	0	0	140	60	90	0	141000
X1	1	0	0	0	1	0	900
x2	0	1	2	0.5	-0.5	0	50
S3	0	0	1	0	0	1 4	600

Makine kapasitesi arttırıldığında A sınıfı kaliteden 900 birim, B sınıfı kaliteden 50 birim üretilerek 141000 para birimlik kar elde edilmektedir.

Problem 3

Bir firma yemek listesini günlük besin gereksinimleri göz önünde bulundurularak oluşturmak istemektedir. Çalışanların erkek olması yaş ,boy, kilo özellikleri göz önünde bulundurularak günlük besin gereksinimiyle ilgili yapılan araştırmalarda kilosuyla doğru orantılı olarak, her bir kilo için günde en az 5,4 gr karbonhidrat, 0,9 gr protein ve 1,2 gr yağa ihtiyacı olduğu tespit edilmiştir.

1.grup bakliyat menüsü oluşturacak olan şirket bu yiyeceklerin 100 gramında bulunan besin miktarlarıyla her birinin birim fiyatları (tl/100gr) aşağıdaki tabloda verilmiştir.

	Karbonhidrat	Protein	Yağ	Birim Fiyat
Fasulye	55.9	22.6	1.6	1,8
Nohut	56.7	19.2	6.2	1,4
Barbunya	57.0	21	1	1,9

Ortalama 80 kg ağırlığındaki çalışanlarının günlük besin gereksinimini en ucuza temin edecek şekilde karşılamak için 1. ana yemek grubunda bakliyat ağırlıklı yemekler çıkaracak olan işletme her yiyecek türünden ne kadar almalıdır?

a)Karar modelini geliştiriniz ve çözümleyiniz.

X1:Alınacak fasulye miktarı

X2:Alınacak nohut miktarı

X3:Alınacak barbunya miktarı

Karar modeli

Minz=1.8x1+1.4x2+1.9x3

55.9x1+56.7x2+57.0x3>=5.4*80

22.6x1+19.2x2+21x3>=0.9*80

1.6x1+6.2x2+x3>=1.2*80

X1,x2,x3>=0

Modelin Standartlaştırılmış Hali

Minz -1.8x1-1.4x2-1.9x3=0

-55.9x1-56.7x2-57x3+s1=-5.4*80

-22.6x1-19.2x2-21x3+s2=-0.9*80

-1.6x1-6.2x2-x3+s3=-1.2*80

Temel	X1	X2	Х3	S1	S2	S3	Çözüm
Z	-1.8	-1.4	-1.9	0	0	0	0
S1	-55.9	-56.7	-57	1	0	0	-5.4*80
S2	-22.6	-19.2	-21	0	1	0	-0.9*80
S3	-1.6	-6.2	-1	0	0	1	-1.2*80
Oran	0.032	0.02	0.03				

Temel	X1	X2	Х3	S1	S2	S3	Çözüm
Z	-0.43	0	-0.5	0.02	0	0	10.67
X2	0.98	1	1.005	-0.017	0	0	7.619
S2	-3.79	0	-1.71	-0.32	1	0	74.28
S3	4.47	0	5.23	-0.1	0	1	-48.77

Temel	X1	X2	Х3	S1	S2	S3	Çözüm
Z	1.43	0	1.67	0	0	0.2	21.68
X2	0.23	1	0.125	0	0	-0.17	15.49
S2	-18	0	-18.4	0	1	-3.2	225.29
S1	-44.7	0	-52.3	1	0	-10	445.93

Nohuttan 15.49 birim alınması halinde 21.68 para birimiyle maliyet minimum olacaktır.

b) Alınacak barbunya ve fasulye miktarının toplam en az 10 birim olmasını isteyen işletme yeni şartlar altında sonucun nasıl değişeceğini araştırmak istemektedir.

X1+x3>=10

-x1-x3+s4=-10

Temel	X1	X2	Х3	S1	S2	S3	S4	Çözüm
Z	1.43	0	1.67	0	0	0.2	0	21.68
X2	0.23	1	0.125	0	0	-0.17	0	15.49
S2 /	-18	0	-18.4	0	1	-3.2	0	225.29
S1	-44.7	0	-52.3	1	0	-10	0	445.93
S4	-1	0	-1	0	0	0	1	-10

Temel	X1	X2	Х3	S1	S2	S3	S4	Çözüm
Z	0	0	0.24	0	0	0.2	1.43	36.064
X2	0	1	-0.11	0	0	-0.17	0.23	12.9
S2	0	0	-0.4	0	1	-3.2	-18	401
S1	0	0	-7.6	1	0	-10	-44.7	858
X1	1	0	1	0	0	0	-1	10

Fasulyeden 10 birim nohuttan 12.9 birim alınması halinde 36.064 para birimlik maliyetle minimum maliyet elde edilmektedir.

c)Fasulye ve barbunyadan toplam en az 10 birim alınması koşuluyla alınacak yağ oranı 1.2den 1e dü şürülmesi durumunda ortaya çıkacak sonucu araştırınız.

B⁻¹.b=

0	0	-0.17	0.23
0	1	-3.2	-18
1	0	-10	-44.7
0	0	0	-1

	0
	5.4*80
	0.9*80
ľ	1*80

Negatif değer oldu

ğundan dual çözüm yapılır.

--6.16 Negatif değer oldu -1238 ğundan dual çözüm yapılır.

-3648

-80

$C_{BV}B^{-1}b$

0	0	0.2	1.43
	•		

0
5.4*80
0.9*80
1*80

128.8

OPTIMAL TABLO

Temel	X1	X2	Х3	S1	S2	S3	S4	Çözüm
Z	0	0	0.24	0	0	0.2	1.43	128.8
X2	0	1	-0.11	0	0	-0.17	0.23	-6.16
S2	0	0	-0.4	0	1	-3.2	-18	-1238
S1	0	0	-7.6	1	0	-10	-44.7	-3648
X1	1	0	1	0	0	0	-1	-80

Te	mel	X1	X2	Х3	S1	S2	S3	S4	Çözüm
. 4	,								

Z	-0.2	0	0.04	0	0	0	0.53	55.84
X2	0	1	0.0192	0.17	0	0	0.98	5.58
S2	0	0	2032	-0.032	1	0	-3.69	-70.64
S3	0	0	0.76	-0.01	0	1	4.47	364.8
X1	1	0	1	0	0	0	-1	-80

Temel	X1	X2	Х3	S1	S2	S3	S4	Çözüm
Z	0.33	0	0.57	0	0	0	1.43	32.45
X2	0	1	-0.097	0	0	-0.161	0.258	10
S2	0	0	-0.258	0	1	-3.09	-17.65	352
S1	0	0	-6.587	1	0	-9.145	-41	712
X1	1	0	1	0	0	0	-1	10

Yağ oranı kilogram başına 1 birime düşürüldüğünde fasulye ve nohuttan 10 ar birim alınması halinde 32.45 para birimiyle minimum maliyet elde edilecektir.

Problem 3 Lingo Çözümü

